

Australia Kukkiolla ja Kukkia Japanissa – tarinoita ihmisistä ja nimistä

Kukkian rannat kätkevät sisäänsä tarinoita ja muistoja. Ahosaaren kulttuurihistoria, soutuperinne ja järven lukuisat paikannimet limittyvät henkilökohtaisiin kokemuksiin – ja yllättäen jopa japanilaisen keksipaketin etikettiin.

Sydän-Hämeen Lehti

24.8.2025 17.00

 TILAAJILLE

Kukkian rannalla olevan mökkini seinällä on kunniakirja, jonka mukaan minut on kastettu Kukkian Lapset -nimisen yhteisön jäseneksi. Kunniankirjan on antanut Kukkian Kulkurit ry, joka tunnetaan ensisijaisesti kirkkoveneporukkana. Nimitys Kukkian Lapsi sopii minulle tietysti muutenkin erinomaisesti. Olenhan polskutellut Kukkian vedessä

pikkupojasta alkaen ja polskuttelen edelleen. Nimitys Kukkian Lapset löytyy ensimmäisen kerran **Hella Vuolijoen** tunnetusta kirjasta 'Kummituksia ja Kajavia', jossa hän kuvaa kesällä 1914 ollutta yhteisöä, joka vietti aikaa Ahosaarella Kukkiolla.

Yhteisöön kuului lisäksi Hella Vuolijoen mies **Sulo Vuolijoki** ja ennen kaikkea **Eino Leino**. Tuota Ahosaaren yhteisöä on käsitelty useissa kirjoituksissa vuosien varrella, myös useissa tilaisuuksissa. Itsekin pidin äidinkielen tunnilla aikanaan Pälkäneen yhteiskoulussa kirjallisuusesitelmän, joka perustui tuohon Kummituksia ja Kajavia -kirjaan. Kirjoituksista mainittakoon aika hiljattain ilmestynyt kirjailija, **Hannu Mäkelän**, erinomainen kirjoitus aiheesta: *Leino ja Kukkian kesä*.

Hella Vuolijoki kutsui yhteisöä siis nimellä Kukkian Lapset. Tarinan innoittamana Kukkian Kulkurit järjestivät taannoin lukuisia Eino Leino -soutuja, jotka oli samalla dramatisoitu niin, että Leinoa näytteli edesmennyt **Antti Ojalehto**, joka tunnettiin myös nimellä Anttoo. Itsekin olen ollut Kukkian Kulkuri-kirkkovenessä Kukkiolla ja Sulkavalla sekä soutajana että jopa perämiehenä 'kuutamossouduissa'.

Joitain vuosia sitten perheemme vieraana oli saksalaisperhe, joka vietti Kukkiolla lomaa kymmenen päivän verran. Kuljetin perhettä ympäri Kukkiaa moottoriveneellä ja esittelin monia Kukkian nähtävyyksiä, kuten Ristisaaren muistomerkin, Leijonakiven, Salmikallion kalliomaalauksen ja ennen kaikkea Ahosaaren. Kuljetin perheen moniin paikkoihin, joissa myös harrastimme yhdessä kalastusta. Esittelin Kukkiaa myös ylpeänä seinällä olevan Kukkian kartan avulla. Perheen isä **Udo** katseli karttaa ja hänen silmänsä osui Evinsalo-

saareen. Hän huudahti, että tuohan on kuin Australia. Ja niinpä sitten ryhdyinkin vertailemaan Australian ja Evinsalon muotoa ja näin niissä samankaltaisuutta. Evinsalon pääsaari on kuin Australian manner, ja Evinsalon eteläpuolella oleva Lehmisaari, on kuin Australian eteläpuolella oleva Tasmania. Terveisiä Evinsalossa nykyään asuville Kukkian 'australialaisille'!

Kukkia-nimestä on esitetty monenlaisia näkemyksiä ja teorioita. Mikä on se alkuperä, joka on antanut järvelle hyvin lähellä 'kukka'-sanaa olevan nimen?

Teorioita on monia. Itse olen viehättynyt siihen, jonka mukaan nimi juontaisi Kukkiassa ajoittain erittäin runsaan järvisätkimen eli järvilleinikin kukintaan. Joskus se on todella runsas ja peittää valkoisena suuria alueita.

Erityisesti minua kiinnostaa eräs ratkaisematon kysymys. Miniäni **Tuuli** toi joitakin vuosia sitten mukanaan aasialaisia ruokia tarjoavasta myymälästä ostamansa keksipaketin. Keksini nimi oli Kukkia, ja valmistusmaa Japani. Miksi tällainen nimi on Japaniin kulkeutunut, jos se sinne on lainkaan kulkeutunut? Onkohan sillä siellä jokin merkitys? Joka tapauksessa joku on tämän nimen keksinyt, ja se on pantu keksini nimeksi, ja paketin päällä se on suoraan näkyvissä meidän omilla kirjaimillamme kirjoitettuna.

Lauri Salosta kummastutti japanilaiskeksi, jonka nimi on Kukkia. Kuva: Lauri Salonen.

Olen siis Kukkian Lapsi. Monet Kukkian nimet puhuttelevat. Osa nimistä on sellaisia, että ne eivät suomen kielessä nykyään esiinny kuten Vekuna ja Pärnä. Monet paikan nimet Kukkialla olen myös oppinut lapsena erilaisina kuin mitä ne ovat kartassa. Minulle Näpinenä on Näpinkärki. Karvoluoto on minulle Karvakari. Pataluoto on minulle Patakalio. Vähäsalmi on minulle Pikku-Hevossalmi ja niin edelleen.

Suorastaan virheellisenä pidän kartassa olevia nimiä Iso-Kouvolainen ja Vähä-Kouvolainen. Mielestäni oikea muoto olisi Kouvalainen, joka viittaa erityisesti Kouvalan kylään, joka ulottuu Aitoosta Kukkialle saakka. Muistan paljon nimiä, joita ei löydy kartalta. Nappulakari, Aatunsaari, Mustalahti, Ämmänkari, Kettulahti, Poikainlahti, Luukunranta jne. Löytyypä jopa rahvaanomaisesti nimetty Paskasaari.

Tuosta Ahosaaren yhteisöstä on kirjoitettu ja pidetty tilaisuuksia. Kukkiasta on pidetty myös monia muita erinomaisia tilaisuuksia, joissa on käsitelty Kukkiää eri näkökulmista kuten vedenlaadusta ja muista ominaisuuksista. Aivan uusi tärkeä edistysaskel on, että parhaillaan ollaan rakentamassa Rautajärvelle Kukkiän luontokeskusta, jossa tulee olemaan näyttelyjen sarja Kukkiän luonnosta ja ympäristöstä. Perhosnäyttely siellä on jo ollut heinäkuussa.

Johtuipa Kukkiä-nimi sitten Kukki-sanasta tai ei, on järvi kuitenkin poikkeuksellinen kukka Suomen järvien joukossa. Se on maisemallisesti ainutlaatuinen, erittäin saaristoinen ja täynnä kauniita luotoja, kapeita salmia ja lukuisia näyttäviä siirtolohkareita. Itse olen tutustunut Kukkiään myös purjeveneellä. Purjehtijalle se on todella jännittävä paikka ja samalla hyvin opettavainen. Tuulet eivät saariston sopukoissa pysy ollenkaan vakioina, vaan vaihtelevat koko ajan riippuen siitä,

minkä saaren lähellä tai takana ollaan.

Lauri 'Larsu' Salonen

Lauri Salonen alkoi vertailla Australian ja Evinsalon muotoa ja näki niissä samankaltaisuutta. Evinsalon pääsaari on kuin Australian manner, ja Evinsalon eteläpuolella oleva Lehmissaari, on kuin Australian eteläpuolella oleva Tasmania. Kuva: Lauri Salosen oma arkisto.

Lauri Salonen alkoi vertailla Australian ja Evinsalon muotoa ja näki niissä samankaltaisuutta. Evinsalon pääsaari on kuin Australian manner, ja Evinsalon eteläpuolella oleva Lehmissaari, on kuin Australian eteläpuolella oleva Tasmania. Kuva: Lauri Salosen oma arkisto.